

VOORSTEL

Algemeen Bestuur

ONDERWERP	Twente Safety & Security en doorontwikkeling innovatie en veiligheid	AGENDAPUNT	E01a
DATUM	15 december 2014		
OPENBAAR	ja	BEHANDELD DOOR	F. Jansen/H. Rorije
REGISTRATIENUMMER	[Registratienummer]	TELEFOONNUMMER	088 256 8257
PORTEFEUILLEHOUDER	A. Hofland		

Besluit

[Toelichting]

Voorstel

Het algemeen bestuur wordt voorgesteld:

1. In te stemmen met het toekennen van de voorgenomen bestemming van het rekeningresultaat 2013 van 500.000 euro voor het ontwikkelen van een routekaart en business cases voor de doorontwikkeling van bestaande innovatiefaciliteiten in Twente en andere TS&S – taken.
2. Het DB opdracht te geven om de besteding en voortgang te bewaken.

Aan het algemeen bestuur

In Twente zijn de afgelopen jaren belangrijke ontwikkelingen geïnitieerd op het gebied van veiligheid en innovatie. Aanleiding daarvoor waren belangrijke gebeurtenissen zoals de vuurwerkramp, het uitvallen van de stroom in Haaksbergen en de opgedane ervaring bij Serious Request in 2012. Inmiddels beschikken we in Twente over een aantal innovaties die landelijk tot de verbeelding spreken. Voorbeelden zijn: Twente Safety Campus, Zuidkamp, Co24, Tec4se, pilots spoor Borne en Wierden, evenementenkalender en liveapp.

Dit jaar is Twente Safety & Security opgestart als samenwerkingsverband. Binnen de VRT, in Twente in Triple Helix verband en in Nederland met de HSD (Den Haag) en DITSS (regio Eindhoven en Tilburg) waren en zijn al vele resultaten op het gebied van veiligheid en innovatie behaald. Voorbeelden hiervan zijn: de landelijke prijzen die de Twente Safety Campus heeft behaald, de positie die Twente heeft verworven in de nationale innovatieagenda veiligheid, de potentiële mogelijkheden die de Commissie Wientjes benoemd voor Safety & Security op het vliegveld en de betrokkenheid bij de economische agenda van Twente.

Om de huidige innovaties die zijn ontwikkeld te borgen en verder uit te bouwen is een samenhangende routekaart nodig. In deze routekaart worden vier lijnen onderscheiden. Deze zijn: duurzaam verankeren en borgen wat er nu is, nieuwe innovaties mogelijk maken voor uitvoering van wettelijke taken met een open innovatie aanpak, het uitbouwen van geborgde innovaties en een sterke verbinding creëren met andere innovatieclusters zowel landelijk als Europees. De routekaart wordt opgesteld in TS&S verband.

Om dat werk te kunnen verzetten, is extra deskundigheid en capaciteit noodzakelijk. Hiervoor willen we het voorbestemde rekeningresultaat van 2013 besteden, gedurende een periode van twee jaar. Het benodigde voorbereidingsgeld van 500.000 euro, wordt op de volgende wijze besteed.

Personeelskosten ontwikkelen van scenario's	€ 50.000
Personeelskosten ontwikkelen van business cases	€ 75.000
Ontwikkelen en bijhouden van een samenhangende meerjarige routekaart	€ 75.000
Uitvoering secretariaat TS&S	€ 40.000
Communicatie TS&S	€ 50.000
Marketing TS&S	€ 50.000
Events organiseren voor TS&S	€ 50.000
Opstartmiddelen projecten	€ 80.000
Beperkte reserve	€ 30.000

Op basis van de routekaart kan besluitvorming plaatsvinden door zowel overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen.

Het doel is om, binnen de kaders van onze wettelijke opgave, een maatschappelijk en economisch rendement na te streven. We houden met deze inspanning Twente veilig tegen acceptabele kosten. We bereiden ons voor op nieuwe risico's. We doen dat door onze wettelijke taken op innovatieve wijze uit te voeren. Het betreft in hoofdzaak additionele activiteiten. Door een uit te schrijven prijsvraag wordt het ook mogelijk om nieuwe taken uit te voeren. We kunnen op die wijze een bijdrage te leveren aan meer werkgelegenheid in Twente. Middels de routekaart gaan we een invulling geven aan het doel.

Aan de programmamanager TS&S wordt de opdracht gegeven de komende 2 jaar deze routekaart en scenario's te ontwikkelen. De programmamanager zal samen met betrokken functionarissen vanuit de VRT, kennisinstellingen, bedrijfsleven en aanvullende expertise deze routekaart ontwikkelen.

Het AB geeft aan het DB de opdracht de besteding van de middelen en de voortgang te bewaken. Zelf zal het AB in de komende jaren 2 keer per jaar worden geïnformeerd en waar nodig in de gelegenheid worden gesteld om besluiten te nemen, bijvoorbeeld als het gaat om investeringen en voorstellen aangaande de governance.

Inmiddels is het overleg met de Provincie, PPM-Oost en de Twente Board gestart om substantieel bij te dragen in deze ontwikkeling. Ook ADT, Politie Oost NL, UT, TNO, Thales en anderen hebben inmiddels hun bereidheid uitgesproken om deel te nemen en bij te dragen in de kosten. Een eerste verkennend gesprek met één projectontwikkelaar is gevoerd.

Een uitgebreide toelichting op de huidige situatie en het perspectief op veiligheid in de toekomst is opgenomen in bijlage A. In bijlage B is een perspectief opgenomen op het economische rendement.

Bijlage(n)

- A. Huidige situatie innovatie en veiligheid en perspectief op veiligheid in de toekomst
- B. Perspectief op het economische rendement

Enschede, 26 november 2014

Het dagelijks bestuur

Secretaris,
H.G.W. Meuleman

Voorzitter,
P.E.J. den Oudsten

Bijlage A : Huidige situatie innovatie en veiligheid en perspectief op veiligheid in de toekomst

Historie en huidige situatie

Veiligheid en innovatie gaan hand in hand in Twente. Belangrijke gebeurtenissen zoals de vuurwerkcramp, het glazen huis in Enschede of het uitvallen van de stroom in Haaksbergen hebben geleid tot de ontwikkeling van innovatieve oplossingen met als doel een veilig Twente. Ook de Brandweer heeft zich steeds meer ontwikkeld om te zorgen voor een vakbekwame Brandweer in Twente. Er is geïnvesteerd in het beter opleiden en oefenen en hierdoor zijn unieke voorzieningen ontstaan in Twente.

De afgelopen jaren zijn op die manier krachtige ontwikkelingen op gang gekomen waar Twente trots op kan zijn. Circa 40 projecten zijn de afgelopen jaren opgestart vanuit de Veiligheidsregio, GHOR, Brandweer, Politie, etc. In deze projecten is al samengewerkt met kennisinstellingen zoals Universiteit Twente en het bedrijfsleven. Voorbeelden zijn samenwerking met: Thales, Txchange, Sigmax en Telecats.

Twente beschikt inmiddels over een aantal innovaties op het gebied van veiligheid die landelijk tot de verbeelding spreken. Belangrijke voorbeelden zijn:

- Twente Safety Campus met daarin Troned (het trainingscentrum voor de Brandweer), Safety Field Lab (hier wordt kennis gegenereerd die leidt tot nieuwe veiligheidsproducten en programma's) en de Risk Factory (een veiligheidseducatiecentrum waar basisschoolleerlingen en groepen met een verhoogd risico veiligheidsbewuster worden gemaakt door situaties te beleven)
- Het geneeskundig oefencentrum Zuidkamp waar GHOR en haar partners kunnen oefenen
- Het project CO24 omtrent innovatief informatiemanagement gericht op het ondersteunen van professionals in zorg en veiligheid
- De pilot Tec4se waarin is geëxperimenteerd met een innovatief Command, Control & Communication Centre for Secure Environments
- De pilots rondom het spoor in Borne en Wierden om de weerbaarheid en zelfredzaamheid van burgers en aanwezigen te vergroten in de invloedsgebieden rondom het spoor
- De ontwikkeling van de app Evenementenkalender, waardoor iedere betrokkene de juiste informatie heeft over actuele en aankomende evenementen
- Liveop als project om iPads in te zetten ten behoeve van de juiste informatie op het juiste moment bij operationele inzetten

Deze toonaangevende innovaties zijn ontstaan vanuit de wettelijke taak van de publieke organen in Twente. De potentie van deze innovaties is groot om hier op door te ontwikkelen. Het is belangrijk dat de innovaties verankerd worden en een duurzaam karakter krijgen.

Het afgelopen jaar is gesproken met de betrokken partijen uit de publieke en private sector bij deze innovaties. Bij deze partijen is een ambitie om door te ontwikkelen op deze innovaties. Herkend wordt dat dit een andere aanpak en route vereist en dat de kracht van Twente veel zichtbaarder kan worden gemaakt op zowel nationaal als internationaal niveau.

Inmiddels is Twente Safety & Security (TS&S) dit jaar opgestart waarin gekozen is voor een samenwerking tussen: overheid, kennisinstellingen, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en burgers (zogenaamde Triple Helix+). TS&S is in een opstartfase waarbij de samenwerkende partijen zich georiënteerd hebben op de mogelijkheden voor Twente en hoe de kracht van Twente versterkt kan worden. Het eerste half jaar zijn gezamenlijk al enkele mooie resultaten behaald zoals:

- Rotterdam heeft interesse om te oefenen op Zuidkamp
- Politie eenheid Oost-Nederland onderzoekt om te gaan oefenen in Twente
- De politieacademie verkent de mogelijkheden van Twente Safety Campus als derde nationale oefenlocatie
- Twente heeft landelijk positie ingenomen en profiel neergezet in samenwerking met twee andere innovatieclusters namelijk The Hague Security Delta (HSD) en DITSS in Eindhoven/Tilburg
- Gezamenlijk met HSD en DITSS is een nationale innovatie agenda veiligheid opgesteld met daarin zes thema's waar Twente trekker is geworden van twee thema's en een sterke positie in een derde thema heeft
- Nationaal wordt gewerkt aan een strategieagenda op het gebied van veiligheid naast het topsectorenbeleid om werkgelegenheid te stimuleren. TS&S, HSD en DITSS zijn leidend in het opstellen van deze agenda.

- Investeren in Safety & Security is een onderdeel geworden van het advies van de Commissie van Wijzen over de toekomst van vliegveld Twente
- De Economic Board Twente werkt 7 actielijnen uit om werkgelegenheid te stimuleren in Twente. Eén van deze actielijnen behelst Safety & Security.

Conclusie is dat er een basis voor Twente ligt om door te ontwikkelen op het terrein van Safety & Security.

Perspectief op de toekomst

Voor de toekomst zien we twee perspectieven die van belang zijn voor Twente om door te ontwikkelen op het gebied van innovatie en veiligheid. Een maatschappelijk perspectief en een economisch perspectief. Hieronder een uiteenzetting van het maatschappelijk perspectief.

Ons beeld is dat de huidige opvattingen en oplossingen op het gebied van veiligheid fundamenteel veranderen. Dit vergt een andere manier van samenwerken en een andere rol voor overheid en burgers waar zelfredzaamheid een belangrijk thema is. Innovatie in het veiligheidsdomein is en blijft de komende jaren noodzakelijk.

We gaan naar een netwerksamenleving waar grenzen vervagen. Globalisering, digitalisering en individualisering zijn trends die hierin zijn te herkennen. We worden ouder en de samenleving vergrijsd. De verstedelijking gaat door en er is een terugloop op het platteland. Het klimaat wordt extremer. Snelle economische groei wordt niet verwacht. De overheid kan niet alle taken blijven uitoefenen die ze nu vervult. Meer wordt verwacht van burgers en bedrijfsleven. Er ontstaan ook andere behoeften en veiligheidsproblemen. Dit vraagt om innovaties waarbij de verhoudingen tussen partijen gaan veranderen. Het vraagt om nieuwe technieken waar mensen zelf en hulpverleners adequaat mee omgaan. Hierbij is een goede informatievoorziening onontbeerlijk zodat snel en doelgericht kan worden gehandeld. Een voorbeeld hoe dit eruit kan zien.

In 2025 wonen veel ouderen in het dorp Tilligte. De jongeren zijn vertrokken naar steden. De aanrijtijden voor ambulance, brandweer en politie zijn lang. Met elkaar zorgen de ouderen voor een groot deel van hun veiligheid. Via sensoren, apps en social media houden ze elkaar en de hulpdiensten op de hoogte over vreemde snuiters die in Tilligte rondlopen. Criminelen mijden Tilligte omdat je daar niet ongezien aan het 'werk' kan. Aan elkaar melden bewoners wanneer er hulp nodig is omdat iemand is gevallen. Binnen enkele ogenblikken wordt ter plekke hulp aangeboden. Gezamenlijk wordt met veiligheidsdiensten trainingen en oefeningen uitgevoerd hoe te handelen bij zware neerslag en uitval van stroom. Intelligente robots ondersteunen de inwoners van Tilligte als dit soort calamiteiten optreden. Elk kwartaal bezoeken de bewoners samen de Riskfactory. Hier worden ze op interactieve manier bewust gemaakt van de gevaren op het internet en van frauduleuze praktijken. De bewoners van Tilligte voelen zich veilig. Ze zijn er trots op dat ze door de samenwerking met andere instellingen en bedrijven in Twente al meer dan 20 jaar behoren tot één van de veiligste Gemeenten van Nederland. Veel buitenlandse specialisten komen Tilligte bezoeken om te ervaren hoe veiligheid kan worden vormgegeven. Dit zorgt voor levendigheid in het dorp.

De kosten voor veiligheid zijn de afgelopen jaren gegroeid. Bijvoorbeeld de kosten van Brandweer zijn van 2000 tot 2008 verdubbeld (Bron: Brandweer over morgen, 2010) Met de huidige lage economische groei en druk op de budgetten van overheidsinstellingen is deze groei in de toekomst niet meer te financieren. Door meer innovatieve technologie in te zetten bij veiligheidsvraagstukken en –situaties is het mogelijk om de groei in kosten te reduceren. Bijvoorbeeld bij het project glazen huis in Enschede is door inzet van innovatieve technologie ondanks een verdubbeling van het bezoekersaantal geen extra inzet nodig geweest.

Investeren in het veiligheidscluster en de realisatie van innovatieve oplossingen bieden kansen op zowel maatschappelijk rendement (het behouden van een veilig Twente zonder groei in kosten voor de overheid en ondanks nieuwe risico's die ontstaan) en een economisch rendement (groei van werkgelegenheid). Kortom: Safety & Security bieden kansen voor Twente.

De kracht van Twente is nuchterheid en 'gewoon' doen. We houden in Twente wat minder van vergezichten. Die worden al snel afgedaan als luchtfietserij. Op deze plek willen we toch een beeld neerzetten wat het toekomstperspectief kan zijn voor Twente.

Hoogwaardige kennis en innovatie zijn belangrijk om te komen tot passende oplossingen voor nieuwe veiligheidsissues. Door krachtig samen te werken ontstaat er een ecologische structuur in Twente die steeds sterker wordt. Twente kan in de toekomst een internationaal profiel opbouwen in combinatie met HSD en DITSS als een soort Silicon Valley op het gebied van Safety & Security. De combinatie van High Tech Materials en Safety &

Security lijkt bijvoorbeeld veel perspectief te bieden voor Twente om zich te onderscheiden. Andere onderscheidende aspecten zijn zelfredzaamheid en multidisciplinair oefenen, opleiden, testen en leren. Het is mogelijk om Twente te ontwikkelen tot een internationaal aantoonbaar Safety & Security gebied. Hierbij is het van belang om in Twente snel 'op stoom' te komen om een stevige positie te verwerven naast HSD en DITSS, die al enkele jaren actief zijn als veiligheidscluster.

Routekaart

Het zorgvuldig uitbouwen van de huidige innovaties op het gebied van veiligheid vereist een routekaart die richting geeft. In deze routekaart zijn vier lijnen aangebracht die parallel aan elkaar worden ontwikkeld. De eerste lijn is het duurzaam verankeren en borgen wat er is. De meeste initiatieven die zijn genoemd zijn gestart vanuit de overheid. Een doorontwikkeling naar publiek-private constructies of de innovatie overdragen naar bedrijven is belangrijk om ervoor te zorgen dat projecten en pilots verduurzamen tot producten en diensten met een solide business case.

De tweede lijn is het innovatievliegwiel verder aanjagen door de samenwerking tussen burgers, bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en overheid te stimuleren. Mede hierdoor worden nieuwe innovaties mogelijk gemaakt die ook nodig zijn voor de uitvoering van wettelijke taken. Om nieuwe innovaties te ontwikkelen zijn nieuwe functies en faciliteiten (field labs) benodigd en een open innovatie aanpak. Een aantal field labs ontstaan op het vliegveld die daar logischerwijs gehuisvest kunnen worden in combinatie met High Tech Materials. Bijvoorbeeld de realisatie van een test- en oefencentrum voor Drones. Er ontstaan op andere plekken in Twente ook field labs zoals een stadscentrum met allerlei sensoren om innovatieve bewakingsconcepten te testen, een zorginstelling uitgerust met sensoren en robots en andere plekken die zijn uitgerust met intelligente technologie bijvoorbeeld een wijk met ouderen, scholen, bedrijventerreinen en plekken waar veel evenementen plaatsvinden. We zien op die manier in combinatie met de bestaande field labs zoals Nanolab, Thales High Tech Systems Park en Safety Field Lab verschillende nieuwe field labs ontstaan in het Twentse landschap. Daar kunnen allerlei nieuwe innovatieconcepten die in Twente of elders zijn ontwikkeld worden uitgetest en beproefd. Om snel tot nieuwe innovaties te komen wordt gekozen voor een open innovatie aanpak. Maatschappelijke relevante vraagstukken worden geformuleerd, waar allerlei partijen op kunnen inschrijven om te komen tot de meest innovatieve oplossing. Door een prijs hieraan te verbinden worden partijen uitgedaagd en ontstaat er op die manier een cluster van bedrijven in Twente met een hoog innovatietempo.

Het uitbouwen van de geborgde innovaties tot krachtige functies is de derde lijn. Te denken valt hierbij aan de uitbouw van Troned als nationaal en Europees multidisciplinair oefencentrum, en het inrichten van de Riskfactory op meerdere plekken in Nederland (waarbij de Riskfactory Twente het innovatieve centrum blijft) en Tec4se doorontwikkelen tot een 24/7 operationele Crowd Control Room.

De vierde lijn in de routekaart is het verbinden van partijen en het begeleiden van de open innovatie aanpak. De netwerkfunctie van TS&S is van belang om katalysator te zijn in Twente, om Twente ook nationaal en Europees via het label TS&S op de kaart te zetten en nodig om de samenwerking met de veiligheidsclusters HSD en DITSS te optimaliseren. TS&S begeleidt de innovatieaanpak door prijsvragen, hackathons, pressurecookers en developers dagen te organiseren en TS&S bewaakt dat deze aanpak vastgehouden wordt.

Om dat werk te kunnen verzetten, is deskundigheid, werkkraft en een lichte maar competente organisatie nodig. Bij de veiligheidsregio is behoefte aan aanvullende kennis en capaciteit om deze routekaart te ontwikkelen en vorm te geven. Hiervoor is voorbereidingsgeld nodig.

Het voorbereidingsgeld wordt vooral besteed aan het ontwikkelen van scenario's met bijbehorende business cases en een passende governance (met zo min mogelijk risico's voor het bestuur) inclusief verdeling in opbrengsten en het ontwikkelen van een samenhangende meerjarige routekaart. Voor de scenario's en business cases wordt onderzocht wat de haalbaarheid is van een scenario en wat het maatschappelijke en economische rendement is. Op die manier ontstaat een routekaart met verschillende mogelijke routes en bijbehorende investeringen en effecten. Op basis van de routekaart kan besluitvorming plaatsvinden door zowel overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen. Het resultaat moet zijn een gedragen route waarbij maximale maatschappelijke en economische effecten worden behaald.

Ook wordt het voorbereidingsgeld besteed aan de realisatie van TS&S als katalysatorfunctie en het organiseren van de open innovatie aanpak. In concreto betreft het activiteiten ontplooiën op het gebied van communicatie, marketing en events. Dit is nodig om Twente nog meer gezicht te geven landelijk en Europees op het gebied van innovatie en

veiligheid, wat helpt om andere investeerders en private partijen te kunnen overtuigen van de kracht van Twente Safety & Security.

Uitgangspunt bij de ontwikkeling van de diverse scenario's is publiek-private samenwerking waarbij de overheidsinstellingen zich focussen op hun wettelijke taken en geen financiële risico's lopen. Maatschappelijk en economisch rendement wordt behaald door de publiek-private samenwerking in Triple Helix+ verband te versterken. Overheden, kennisinstellingen, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties werken nauw samen op het gebied van innovatie in veiligheid. Inmiddels is het overleg met de Provincie, PPM-Oost en de Twente Board gestart om substantieel bij te dragen in deze ontwikkeling. Ook ADT, Politie Oost NL, UT, TNO, hebben inmiddels hun bereidheid uitgesproken om deel te nemen en bij te dragen in de kosten. Een eerste gesprek met een projectontwikkelaar is gevoerd. Binnenkort volgen verdere gesprekken met bedrijven; Thales participeert al in de vorm van een part time medewerkster.

Bijlage B: Perspectief op het economisch rendement

Naast het perspectief op veiligheid in de toekomst is het tweede perspectief de economische kans die er is voor Twente als we doorontwikkelen op het gebied van innovatie en veiligheid.

In opdracht van TS&S heeft Saxion Hogeschool en Universiteit Twente een eerste inventarisatie uitgevoerd van de omvang en aard van het Safety & Security cluster in Twente. Omwille van de landelijke vergelijkbaarheid van de gegevens zijn de definitie, afbakening en methode gebruikt van eerder onderzoek in de regio Den Haag. Het betreft de rapporten 'de veiligheidssector in de regio Den Haag (B&A Consulting, 2012)' en het 'Eindrapport Security Delta (Policy Research Group, 2013)'. In een vervolgfase zal het veiligheidscluster in Twente nader worden geanalyseerd op basis van aanvullende vragen van de deelnemers van Twente Safety & Security.

Uit de inventarisatie wordt duidelijk dat de veiligheidssector in de regio Twente sterk vertegenwoordigd is in zowel de regio als in Nederland. Bedrijven en kennisinstellingen die zich geheel of gedeeltelijk richten op veiligheid, zijn samen goed voor 5.835 arbeidsplaatsen en een omzet van bijna 1,2 miljard Euro. De omzet van de kennisinstellingen en de veiligheidsdiensten in Twente moet nog nader worden bepaald en zijn in deze resultaten nog niet meegenomen.

De landelijke veiligheidssector heeft volgens Security Delta 61.500 arbeidsplaatsen en een omzet van 6 miljard Euro. Op basis van deze cijfers heeft het Twentse veiligheidscluster een aandeel van 10% van de werkgelegenheid en 20% van de omzet van het landelijk veiligheidscluster. Het aandeel van de Twentse economie in de landelijke economie is ongeveer 3%. Het cluster is dus in Twente vele malen groter dan op grond van het Twentse aandeel in de economie kan worden verwacht.

Het Twentse veiligheidscluster bestaat voornamelijk uit private bedrijven (156). Er zijn daarnaast een tiental instellingen of instituten vanuit de overheid of kennisinstellingen actief op het vlak van veiligheid. De bedrijven bevinden zich vooral in de sectoren Industrie (23), Informatie & Communicatie (26), Advies & Onderzoek (17) en Overige Zakelijke Dienstverlening (57). In deze laatste categorie bevinden zich ook de private beveiligingsbureaus. De sector Industrie is dominant in het Twentse Veiligheidscluster met 73% van de werkgelegenheid en 85% van de omzet van het cluster.

Vanaf 2010 tot heden heeft er aanzienlijke continue groei plaatsgevonden van de omzet in het Twentse cluster.

Uit onderzoek van bijvoorbeeld Policy Research (2013) blijkt dat veiligheid internationaal een belangrijke groeiemarkt is. Het veiligheidscluster 'wereldwijd' zal tegen 2020 aangegroeid zijn van zo'n 200 miljard tot 300 à 350 miljard euro, waarvan ongeveer 70 miljard euro in West-Europa wordt gegenereerd. Het verwachte gemiddelde jaarlijkse groeipercentage bedraagt wereldwijd 7.5% tot 2016 en 6.6% daarna tot 2020. Naast de sterke positie van het bedrijfsleven en de potentie van de groeiemarkt heeft Twente nog een aantal pluspunten. Het vliegveld biedt een iconische plek om in combinatie met de high tech maakindustrie van Safety & Security een zichtbare industrie in Twente te maken. De universiteit Twente heeft veiligheid als één van haar top drie thema's verkozen, waardoor een sterke kennispositie is gewaarborgd. Werkgelegenheid is een issue in Twente. De komende jaren wordt geïnvesteerd in programma's voor werkgelegenheid. Het veiligheidscluster kan hier van profiteren zoals de opname van veiligheid als één van de actielijnen in de Economic Board Twente.